

Informatie CSPE HBR 2023

Anne Fleuren
José Schonenberg
Mireille Wouters

14 maart 2023

CiTO CTE

Overzicht voorlichtingen

1. Facetvoorlichting 29 november

[Voorlichting gebruik van Facet bij CSPE's](#)

[FAQ's](#)

2. Voorlichting CSPE's en PTA's 17 januari

[Introductie cursus CSPE](#)

[Presentatie PTA](#)

3. Informatiebijeenkomst CSPE's 14 & 15 maart

Inhoud

- structuur en verschillen
- voorbereiding
- aandachtspunten
- normering en herkansing
- vragen
- uitwisseling
- tips en FAQ's

Structuur en verschillen

Structuur cspe's

- De cspe's HBR BB en KB bestaan uit 4 onderdelen en GL uit 3 onderdelen, met per onderdeel:
instructie voor de kandidaat, opdrachtenboekje, evt. bijlagen en digitale bestanden, instructie voor de examinerator en correctievoorschrift
- De onderdelen A van de drie leerwegen bevatten dit jaar een casus met opdrachten.
- Het onderdeel Bakken bestaat uit het maken van 2 bakkerijproducten.
- Het onderdeel Koken omvat het bereiden van een voorgerecht en een hoofdgerecht.
- Het onderdeel Gastheerschap bestaat uit het serveren van het menu en een extra opdracht.

Wat is anders t.o.v. 2019?

- afnameperiode iets langer (van 3 april tot en met 21 juli)
- per onderdeel instructie voor examinerator en correctievoorschrift
- naast minitoetsen ook aantal andere opdrachten van het onderdeel Koken in Facet
- html-applicaties in de CSPE-app bij het onderdeel recreatie/ondernemen
- woordenboek Nederlands toegestaan

Vorbereiding

kandidaten
examinatoren

Vorbereiding kandidaten

- bekijken van [algemene instructiefilm over cspe's](#)
- oefenen met cspe's uit eerdere jaren:
  - www.cito.nl: opdrachten, bijlagen, applicaties, instructie voor de examinerator (IvE) en correctievoorschrift (cv)
  - oefenen.facet.onl: minitoetsen en Facet-opdrachten
- inplanbare oefentoets om flow in Facet te oefenen: inplannen, afnemen, corrigeren in correctiemodule; examensecretaris
- oefenen met de oefenapplicatie [html](#)
- lezen of bekijken van Instructie voor de kandidaat: 5 werkdagen voorafgaand aan afname (zending C)

Vorbereiding nieuwe examinatoren

- bekijken [instructiefilm](#) voor examinatoren
- op examenblad.nl doornemen van:
[algemene instructie voor de examinator](#)
[algemeen correctievoorschrift](#)
(voor elk profielvak gelijk)

- bekijken van alle informatie van eerdere voorlichtingen, o.a. [introductiecursus CSPE](#)

- bekijken [brochure cspe's](#)

Examenblad.nl 2022 2023 2024 alle vwo havo

College voor Toetsen en Examen

home vwo havo vmbo TL vmbo GL vmbo KB vmbo BB zoekterm

horeca, bakkerij en recreatie vmbo BB 2023

Nieuws

bij horeca, bakkerij en recreatie vmbo BB 2023

30 januari 2023
Januari-aanvulling op de

Vakspecifieke informatie

Vakspecifieke informatie bij de Septembermededeling over horeca, bakkerij en recreatie vmbo BB 2023

Examendocumenten

Instructie examinator profielvak-cspe - BB/KB/GL 2023

Correctievoorschrift profielvak-cspe - BB/KB/GL 2023

Vorbereiding examinatoren

- specifieke instructie voor examinator (IvE) doornemen (zending A)
- afnameplanning maken en overleggen met collega's wie wat doet
- inventaris controleren en materialen inkopen (zie IvE)
- flow in Facet doorlopen (via examensecretaris in te plannen)
- alle opdrachten zelf maken en controleren van ICT- en html-bestanden (vanaf 10 werkdagen voor afname)
- met collega's IvE's, opdrachten & correctievoorschriften (cv) doornemen

Overzicht IvE's en cv's

algemeen deel IvE (www.examenblad.nl)	specifiek deel IvE per onderdeel (zending A)
twee versies geheimhouding voorbereiding afname herkansing ICT-gebruik en geleverde bestanden	overzicht opdrachten ICT-gebruik materialen en gereedschappen aanwijzingen

algemeen deel cv (www.examenblad.nl)	specifiek deel cv per onderdeel (zending C)
regels voor beoordeling algemene regels berekenen cijfer aanleveren scores	beoordelingsmodel uitwerkingen

 één document voor
 alle beroepsgerichte examens

 per vak bij elke kleur,
 elke leerweg en elk onderdeel

Wat te doen bij vragen of onjuistheden?

Neem contact op met het Examenloket bij vragen of vermeende onjuistheden:

- via contactformulier op www.examenloket.nl
- telefonisch op 070 757 51 77
- per mail via examenloket@duo.nl

Aandachtspunten

algemeen

per onderdeel

Facet onderdeel Koken

beoordeling

Aandachtspunten algemeen

- Onderdeel A, recreatie: html-applicaties → CSPE-app nodig
- De volgorde van onderdelen staat niet vast, als het onderdeel maar niet doorbroken wordt door een ander onderdeel.
- In de IvE staan aanwijzingen voor de aan te houden volgorde van de opdrachten. Dit kan per kleur en onderdeel verschillen.
- Bij het onderdeel Koken staan naast de minitoets ook één of meer (werkvoorbereidings)opdrachten in Facet.

Digitale opdrachten in de CSPE App

- Per kleur per leerweg alle digitale opdrachten bij elkaar

CSPE App

HBR GL 2023 ROOD

VERDER

versie: 1.3.22

CSPE App

HBR GL 2023 ROOD

VERDER

versie: 1.3.22

CSPE App

HBR GL 2023 ROOD

-- Selecteer een opdracht --

VERDER

TERUG

versie: 1.3.22

Onderdeel A – versie blauw

BB

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Een nieuwsbrief maken	CSPE-app	
2 Een kostenoverzicht maken		
3 Aanvraag boekingen bevestigen		
4 Een activiteit organiseren		
5 Een verkoopprijs berekenen	opdrachtenboekje	
6 Een instructie geven	ruimte met tafel/werkbank	<ul style="list-style-type: none"> • akg=1* • Nodig: afdruk pdf op gekleurd papier • Krat met prikpen/mat, schaar, lijm, groen papier en diverse kleurpotloden
Richttijd onderdeel A = 110 minuten		

*akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel A – versie blauw

KB

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Een nieuwsbrief maken	CSPE-app	
2 Een kostenoverzicht maken		
3 Een rooster aanvullen		
4 Economische berekeningen maken	Excel	
5 Een toelichting geven		<ul style="list-style-type: none"> • akg=1 in een ruimte met tafel/werkbank • Nodig: afdruk pdf klimreglement • Overig: kladpapier, klimgordel, helm
6 Een minitoets maken	Facet	<ul style="list-style-type: none"> • Automatisch gescoord • Ook vragen over gastheerschap (laatste jaar)

Richttijd onderdeel A = 110 minuten

*akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel A – versie blauw

GL

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Een homepagina ontwerpen	CSPE-app	<ul style="list-style-type: none"> • Alle opdrachten digitaal beoordelen
2 Materialen bestellen		
3 Een restaurantindeling maken		
4 Een menu aanpassen		
5 Berekeningen maken		
Richttijd onderdeel A = 90 minuten		

opdrachten	aandachtspunten
1 Een minitoets maken	<ul style="list-style-type: none"> • Afname in Facet
2 Twee bakkerijproducten maken	<ul style="list-style-type: none"> • akg = 6* • Benodigdheden:<ul style="list-style-type: none"> - gangbare bakkerij inventaris, aangevuld met:<ul style="list-style-type: none"> - 3 slossenringen - glad spuitmondje 10 - 2x kartelspuitje 12 - portioneerlepel 5 cm (alleen BB) - aangegeven grondstoffen (lvE)
3 Terugkijken	<ul style="list-style-type: none"> • Terugkijken op proces en producten
totale richttijd onderdeel B = 200 minuten	

*akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel C – versie blauw

Onderdeel B – versie blauw

BB/KB
GL

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Een minitoets maken	Facet	<ul style="list-style-type: none"> Afname in Facet, automatisch scoorbaar Zowel vragen over koken als gastheerschap (laatste jaar)
2 Werk voorbereiden	Facet	<ul style="list-style-type: none"> Vorbereiding op bereiden gerechten Nodig: bijlage
3 Gerechten bereiden en doorgeven	keuken	<ul style="list-style-type: none"> akg = 6* Werktempo beslaat gehele mep-fase Benodigheden: gangbare keukeninventaris, aangevuld met: <ul style="list-style-type: none"> - BB: 4 spiesen en grillpan - KB : pommes parisiennes 22 en spuitzak met kartelspuit 12 Lijst met ingrediënten per examen in IvE

totale richttijd onderdeel koken = 230 minuten

*akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel D – versie blauw

Onderdeel C – versie blauw

BB/KB
GL

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Een minitoets maken	Facet	<ul style="list-style-type: none"> • Afname in Facet, automatisch scoorbaar • Alleen BB en GL
2 Dranken beoordelen	restaurant	<ul style="list-style-type: none"> • akg = 1 • Alleen BB
3 Koffie bereiden	restaurant	<ul style="list-style-type: none"> • akg = 1 • Alleen KB en GL • Bereiding van 4 koffies
4 Mep maken in het restaurant	restaurant	<ul style="list-style-type: none"> • akg = 6
5 Gasten ontvangen en menu serveren	restaurant	<ul style="list-style-type: none"> • akg = 6

totale richttijd onderdeel gastheerschap = 150 (kb) – 165 (bb en gl) minuten

*akg = advies aantal kandidaten dat gelijktijdig beoordeeld kan worden

Onderdeel A – versie rood

BB

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Horeca en activiteiten selecteren	CSPE-app	- CSPE-app gebruiken bij opdracht 1, 2, 3, 4, 5 en 7
2 Offerte opstellen		- Bijlage bij opdracht 1, 2, 3 en 5
3 Wandelroute intekenen		- De kandidaat maakt afdruk van opdracht 1 en 2; examiner zet paraaf; kandidaat gebruikt dit document ook bij opdracht 3 en 5.
4 Prijzenpakket samenstellen		- Examiner gebruikt de afdruk met paraaf voor de beoordeling van opdracht 1 en 2.
5 Webpagina aanpassen		
6 Welkomstvlog opnemen		<ul style="list-style-type: none"> • akg = 1; hier is de CSPE-app niet nodig; wel is nodig: pdf van een stappenplan en pdf van webpagina (door ons aangeleverd)
7 Bedrijfsresultaten beoordelen	CSPE-app	

totale richttijd onderdeel A = 110 minuten

TE

Onderdeel A – versie rood

KB

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Horeca en activiteiten en workshops selecteren	CSPE-app	- CSPE-app gebruiken bij opdracht 1, 2, 3, 4 en 6
2 Offerte opstellen		- Bijlage bij opdracht 1, 2, 3 en 4
3 Wandelroute intekenen		- De kandidaat maakt een afdruk van opdracht 1 en 2; examiner zet paraaf; kandidaat gebruikt dit document ook bij opdracht 3 en 4.
4 Webpagina aanpassen		- Examiner gebruikt de afdruk met paraaf voor de beoordeling van opdracht 1 en 2.
5 Welkomstvlog opnemen		• akg = 1; hier is de CSPE-app niet nodig; wel is nodig: pdf van een stappenplan en pdf van webpagina (door ons aangeleverd)
6 Bedrijfsresultaten beoordelen		
7 Minitoets	Facet	Automatisch gescoord Ook vragen over gastheerschap (laatste jaar)
totale richttijd onderdeel A = 110 minuten		

Onderdeel A – versie rood

GL

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Zaal reserveren	CSPE-app	De CSPE-app bij op 1, 2, 3, 4, 5, en 6. Sommige opdrachten digitaal beoordelen, sommige vanaf een afdruk, en opdracht 7 en 8 in het opdrachtenboekje.
2 Offerte opstellen		
3 E-mail met offerte versturen		De afdruk van de offerte heeft de kandidaat nodig bij opdracht 3. Daarom moet u de afdruk van een paraaf voorzien zodat u weet welke input de kandidaat gebruikt heeft voor de opdracht e-mail; deze afdruk beoordeelt u ook bij opdracht 1 en 2.
4 Menu samenstellen		
5 Menukaart maken		
6 Takenlijst maken		De kandidaat maakt een afdruk van de menukaart bij opdracht 4 en levert die in; mag pas daarna starten met opdracht 5: Menukaart maken
7 Bedrijfsresultaten beoordelen		
8 Adviezen toelichten		Voor de beoordeling van opdracht 4 gebruikt u de ingeleverde afdruk.

totale richttijd onderdeel A = 100 minuten

Onderdeel B – versie rood

BB/KB

opdrachten	aandachtspunten
1 Minitoets	<ul style="list-style-type: none"> Afname in Facet
2 Twee bakkerijproducten maken	<p>akg = 6 Benodigheden: gangbare bakkerij-inventaris, aangevuld met:</p> <ul style="list-style-type: none"> BB:<ul style="list-style-type: none"> - 16 pie-platebakjes bovenkant $\emptyset$ 8 cm en onderkant $\emptyset$ 4,5 cm, opstaande rand 3 cm - 12 caisses tulpvorm $\emptyset$ 5 cm KB:<ul style="list-style-type: none"> - 1 ring 22 cm - 3 pie-plates bovenkant $\emptyset$ 18,5 cm, onderkant $\emptyset$ 15 cm - 2 taartkartons $\emptyset$ 15 cm en 2 taartrandjes $\emptyset$ 19 cm - 15 caisses tulpvorm $\emptyset$ 5 cm
Terugkijken	<ul style="list-style-type: none"> akg = 1 Terugkijken op proces en product

totale richttijd onderdeel Bakken = 200 minuten

Onderdeel B/C – versie rood

GL/BB/KB

opdrachten	afname	aandachtspunten
1 Minitoets	Facet	<ul style="list-style-type: none"> • Afname in Facet, automatisch scorebaar • Voor KB zowel vragen over Koken als over Gastheerschap (laatste jaar)
2 Werk voorbereiden	Facet	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding op bereiden gerechten
3 Gerechten bereiden en doorgeven		<ul style="list-style-type: none"> • akg = 6 • Werktempo- beslaat de hele mep-fase • Benodigdheden: gangbare keukeninventaris • Lijst met ingrediënten per examen in IvE
totale richttijd onderdeel koken = 230 minuten voor BB/KB en 215 minuten voor GL		

Onderdeel C/D – versie rood

GL/BB/KB

opdrachten	Afname	aandachtspunten
1 Minitoets	Facet	<ul style="list-style-type: none"> • Afname in Facet, automatisch scoorbaar • Alleen BB en GL
2 Film beoordelen		<ul style="list-style-type: none"> • Nodig: Mediaplayer en koptelefoon en uitwerkbijlage
3 MEP maken in restaurant		<ul style="list-style-type: none"> • Nodig: menukaarten en de bijlage
4 Gasten ontvangen en menu serveren		<ul style="list-style-type: none"> • Nodig: menukaarten en de bijlage • akg = 6
totale richttijd onderdeel gastheerschap = 165 minuten (BB en GL) en 150 minuten (KB)		

Aandachtspunten Facet onderdeel Koken

Proces grotendeels gelijk aan afname minitoets:

- inplannen afnamegroep – afname - afnamegroep sluiten
- afname vrijgeven voor correctie (GL-rood), corrector kijkt na met correctiemodule Facet
- totaalscore Facet-corrector opvragen bij afnameleider en overnemen in cv

opdrachtnr.	omschrijving beoordelingsaspect	max. score
	onderdeel C	
CF	vragen en opdrachten in Facet (zie 1.2) <i>opmerking de totaalscore overnemen uit de Facet-corrector</i>	15
	transport	

Aandachtspunten Facet onderdeel Koken

Controle van het geluid

Geef hieronder aan of het geluid goed is ingesteld:

1. Klik op de knop 'Geluid afspelen'.
2. Luister naar de muziek.
3. Is het geluid te zacht, schuif het blokje naar rechts.
4. Is het geluid te hard, schuif het blokje naar links.
5. Is het geluid oké? Klik dan op 'Geluid is goed'.
6. Is er geen geluid? Of is het geluid te zacht? Klik dan op 'Geluid is niet goed'. Roep de afnameleider.

- Geluid is goed
- Geluid is niet goed

Overzicht toets

Toetsjaar:	2022
Schooltypes:	VO-VMBO
Duur:	0 minuten
Maximaal te behalen punten:	12
Naam toets:	HBR rood BB 2022 onderdeel B voorbeeld
Aantal toetsdelen	3
Toetsdelen	inleiding, minitoets, werkvoorbereiding

Naar volgend onderdeel

Weet je zeker dat je naar het volgende onderdeel wilt?

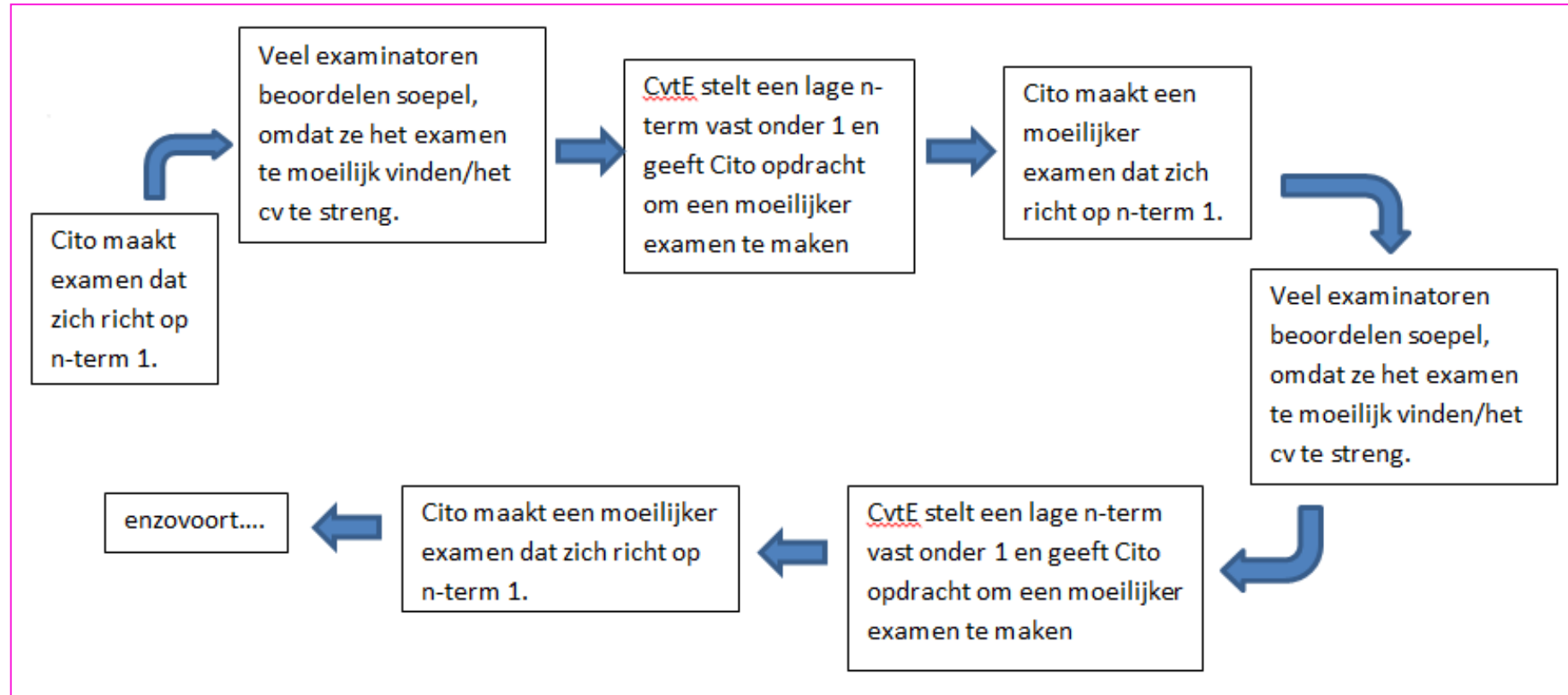
Als je op 'Volgend onderdeel' klikt, kun je niet meer teruggaan naar dit gedeelte van de toets.

Klik op 'Volgend onderdeel' om dit onderdeel nu af te sluiten. Klik op 'Terug' om terug te gaan naar het huidige onderdeel.

Aandachtspunten beoordeling

- beoordeel praktijkopdrachten liefst met ten minste twee examinatoren
- bespreek de beoordeling met de mede-examinator(en)
- sommige aspecten moeten tijdens de afname beoordeeld worden: aspect is onderstreept
- andere aspecten kun je achteraf beoordelen
- neem bij vermeende onjuistheden contact op met het Examenloket

Verder:

Beoordelingsregels in algemeen cv

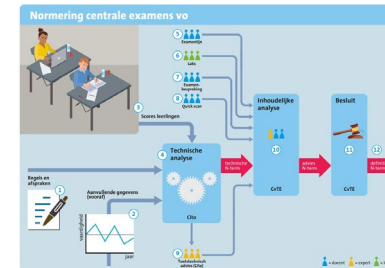
- **regel 2.4.3:** indien een andere prestatie is geleverd dan aangegeven en deze is aantoonbaar vakinhoudelijk juist of gedeeltelijk juist worden scorepunten toegekend naar analogie van het beoordelingsmodel
- **regel 2.7:** als een onvolkomen prestatie in een onderdeel van het examen doorwerkt in een daaropvolgend gedeelte, mag alleen die onvolkomen prestatie en niet de verdere uitwerking daarvan worden aangerekend

Normering & herkansing

Normering cspe's 2023

- omzetting van score naar cijfer, om grens voldoende-onvoldoende te bepalen
- o.b.v. Wolfgegevens (alleen eerste kans en ingestuurd tot uiterlijk 17 mei), reacties Examenlijn en LAKS en SPV-enquête
- één N-term per versie → **N-term rood** en **N-term blauw**
- bekendmaking N-term → 7 juni
- voor uitgebreide uitleg zie [infographic normering](#)

Belangrijk bij normering: extra docentvraag

- uw inzicht t.a.v. de moeilijkheid van het examen wordt meegenomen in de normering (net als bij de avo-vakken)
- Daarvoor wordt per onderdeel gevraagd waar volgens u de grens tussen voldoende en onvoldoende prestatie ligt op dit examen.

Bij welke totaalscore op dit onderdeel past volgens u het cijfer 5,5?

	onderdeel A	onderdeel B	onderdeel C	onderdeel D
Maximale score	25	21	15	27
Score passend bij 5,5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Aandachtspunten bij extra docentvraag

- Hoe kunt u ook de moeilijkheid van de minitoetsen in uw oordeel meenemen?
Door na afloop van de afname een testkandidaat in te plannen.
- Degene die scores in Wolf accordeert is vaak niet de persoon die de moeilijkheid van een onderdeel kan bepalen en/of zijn bij verschillende onderdelen verschillende docenten betrokken.
Verzoek is om degene die scores in Wolf accordeert de informatie over moeilijkheidsgraad bij de andere betrokken docenten/examinatoren te laten ophalen.
- Wat als het niet lukt om deze informatie voor een of meer onderdelen in te vullen?
Vul dan a.u.b. wel die onderdelen in waar u wel informatie over heeft en vul bij het ontbrekende onderdeel de score nul in.

Herkansing

- vindt plaats nadat hele cspe is afgelegd
- één of meer onderdelen van andere versie
- advies: leg keuze kandidaat voor te herkansen onderdelen vast in een overeenkomst
- als kandidaat alle onderdelen herkanst → N-term herkansingskleur gebruiken
- als kandidaat 1 tot 3 onderdelen herkanst → N-L-tool gebruiken
- N-L-tool is na bekendmaking N-termen beschikbaar via site Cito
- stuur alleen Wolfscore in van 1e afname

Enquête

- Vul de SPV-enquête zorgvuldig na de afname in met verwijzing naar kleur, leerweg en opdrachtnummer.
- Aantal criteria per beoordelingsaspect is bij HBR al verminderd t.o.v. 2019. We zijn in samenwerking met VSHO aan het kijken naar mogelijke verdere aanpassingen in het cspe HBR van 2024.

Wil je meewerken aan het CPSE HBR?

Wij zoeken docenten die lesgeven in HBR-BB, KB en GL in de eindexamenklassen en die mee willen werken aan:

- de constructie van de CSPE's vanaf augustus 2023.
Ongeveer 3-4 uur per week, met name bakken en koken
- screening van de examenonderdelen
- inhoudelijke discussies

Kijk op www.cito.nl voor meer informatie

Tips & adviezen van docenten en FAQ's

Nog meer tips & adviezen van docenten

voorbereiding	organisatie	ICT
<ul style="list-style-type: none"> • Bekijk z.s.m. de september-mededelingen & het overzicht opdrachten en ICT en informeer de ICT-afdeling. Je vindt deze op examenblad.nl. • Maak vroegtijdig een rooster, claim lokalen. • Maak het examen van vorige jaren met je leerlingen in de lessen. Dit geeft jou inzicht in wat de beste 'routing' is voor het cspe. • Bekijk de instructiefilmpjes samen met je leerlingen. • Maak zelf de praktijkopdrachten / werkstukken. • Rollenspellen/gesprekken: oefen deze vooraf met je collega-docenten, zodat iedereen op dezelfde manier hun rol speelt. • Bestel de benodigde materialen ruim op tijd. Deze vind je in de instructie examinerator. Bij sommige vakken geven de september-mededelingen nog specifieke aanvullingen hier op. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedenk vooraf goed op hoe je het wilt organiseren. • Creëer rust voor je leerlingen én jezelf: plan niet teveel op één dag, zorg voor een goede en rustige ontvangst van leerlingen. • Maak goede afspraken met je collega's over jullie taakverdeling. • Rond een onderdeel af voordat je start met het volgende onderdeel. • Afname in klas 4: Stuur 3e klas-leerlingen op stage tijdens de afname in klas 4. • Afname in klas 4: Plan de cspe's in voor de meivakantie en richt je vervolgens op de examentraining voor de avo-vakken. • Let goed op de toegewezen kleur, ook bij Facetopdrachten moet je deze kleur gebruiken. • Maak checklists / lijst met alle opdrachten om per leerling na te gaan: is alles gemaakt en ingeleverd. • Verzamel alles wat een leerling nodig heeft in een mapje met de naam & nummer er op. • Houd het nummer van het examenloket & helpdesk bij de hand. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende vestigingen kunnen een andere kleur toegewezen krijgen, let op dat ICT dit weet. • Zorg dat er een ICT'er beschikbaar is op je locatie. • Controleer alle hardware: koptelefoons, muizen, voldoende reserve laptops / computers etc. • Controleer of alle benodigde software beschikbaar is en werkt. Let bijvoorbeeld op verplichte updates. • Kijk met de examensecretaris goed naar de 'routing' van al het digitale in een examen. Wat moet waar klaargezet worden, is er een printer nodig, moeten opdrachten digitaal ingeleverd worden, is internet afgeschermd als dat nodig is? • Controleer of alle digitale bestanden per leerling goed staan.

FAQ's specifiek

Mag ik de gemaakte bak- en kookproducten aan de leerlingen meegeven?

CvTE: Het is aan het bevoegd gezag van de school de uiterste inspanning te leveren om te borgen dat examenmaterialen geheim blijven. Echter, vanuit het oogpunt van duurzaamheid is het niet te verantwoorden om alle gemaakte kookproducten te vernietigen. Tussen deze uitgangspunten en eisen moet geopereerd worden. De verantwoordelijkheid ligt bij de school.

Er is geadviseerd om gemaakt examenwerk op de foto vast te leggen en 6 maanden te bewaren.

Moeten er dan ook foto's gemaakt worden van bijvoorbeeld het gerecht?

CvTE: Deze foto's zijn een advies om in bepaalde gevallen bewijsmateriaal te hebben om je beoordeling te verantwoorden (mocht daar discussie over ontstaan). Dit is dus geen verplichting en hier kan ook op een andere manier invulling aan worden gegeven. Het is aan het bevoegd gezag van de school om hier verantwoord mee om te gaan.

FAQ's vakoverstijgend

Hoe lang moet je het cspe examenwerk van de kandidaten bewaren?

CvTE: Schriftelijk en digitaal deel van het werk van de cspe's + foto's van gemaakte producten: Bewaar dit tot minimaal zes maanden na de uitslag.

Een aanvulling: als het om 3e-jaars kandidaten gaat, moet het werk bewaard worden tot 6 maanden na afloop van het eerste tijdvak (dat zal in het vierde leerjaar zijn); het gaat dan niet om het fysieke product (recept, werkstuk) maar om de bijbehorende documenten.

Waar staat AKG voor en ben je verplicht dit aan te houden?

AKG staat voor aantal kandidaten gelijktijdig. Het is een toetstechnisch advies over het aantal kandidaten dat bij deze praktijkopdracht gelijktijdig beoordeeld kan worden. Dit is een advies en staat niet verplicht omdat de situatie per school verschilt.

Mag je een onderdeel verspreid over twee dagen afnemen?

Dat mag als de afname van een onderdeel niet onderbroken wordt door de afname van opdrachten uit andere onderdelen. Het is niet toegestaan om bijvoorbeeld ICT-opdrachten uit meerdere onderdelen samen te voegen en af te nemen op één moment.

FAQ's vakoverstijgend

Kan bij leerlingen, die de examenopgaven horende bij een onderdeel van het examen op verschillende plaatsen binnen de stad of schoolgebouw maken, de tijd stopgezet worden en vervolgens weer laten lopen er als de leerlingen op de plaats van bestemming voor de volgende opgave is aangekomen?

Ja, dat kan. De richttijd per onderdeel is gebaseerd op de netto examentijd, die een kandidaat mag gebruiken voor het maken van de opdrachten van het onderdeel. Verplaatsingstijden verdergaand dan logisch vanuit de aard van de opdracht vallen hier niet onder. Daarom is de looptijd nodig voor verplaatsing van het ene gebouw naar het andere geen examentijd.

Is het mogelijk om meer vrijheid te hebben om de volgorde binnen de onderdelen los te laten zodat leerlingen kunnen kiezen met welke opdracht zij willen beginnen?

De school bepaalt zelf de volgorde waarin de onderdelen van een profielvak-cspe worden aangeboden. Binnen een onderdeel mag ook de volgorde van de opdrachten zelf worden bepaald, mits hierover niets staat in de instructie van examinator en dit organisatorisch mogelijk is en niet nadelig is voor de leerling.

FAQ's vakoverstijgend

Krijgt de kandidaat de score van de mintoets te zien?

Nee, dit scherm wordt niet meer getoond. Alleen de afnameplanner kan zien hoeveel scorepunten de kandidaat heeft behaald. De scores van de kandidaat moeten nog wel worden overgenomen in het scoreoverzicht. De afnameplanner kan het overzicht van de scores via Facet inzien of downloaden.

Wat zijn de voorwaarden voor het gebruik van online-applicaties?

Vanaf het examenjaar 2020 is het onder voorwaarden toegestaan om online-applicaties bij de afname van de cspe's te gebruiken, zie het document [‘Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties 2023’](#) en [‘Voorwaarden gebruik online applicaties bij cspe’s’](#).

Mag je voor de bekendmaking van de officiële n-term herkansen?

Ja dat mag, mits het hele cspe is afgenomen.

FAQ's vakoverstijgend

Welke hulpmiddelen zijn toegestaan bij de cspe's?

Voor de cspe's zijn de toegestane hulpmiddelen te vinden in bijlage 1A van de regeling: [Regeling toegestane hulpmiddelen](#). Voor alle centrale examens VMBO 2023 geldt dat een eindelijk verklarend papieren woordenboek Nederlands of Woordenboek Nederlands-thuistaal en/of thuistaal-Nederlands toegestaan is.

Hoe ga ik om met het begrip richttijd?

De aangegeven richttijd van een onderdeel van het cspe is de netto-examentijd die een kandidaat ter beschikking heeft voor het maken van de opdrachten in dat onderdeel. Uitgangspunt hierbij is telkens een doorsnee-situatie van de inrichting, outillage en gereedschap...

<https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/hoe-ga-ik-om-met-het-begrip-richttijd>

Mag tijd die over is van het ene onderdeel ingezet worden bij het andere onderdeel?

De richttijden gelden per onderdeel van het profielvak-cspe. Daarom is het niet toegestaan dat als een kandidaat bij een onderdeel (bijvoorbeeld onderdeel A), tijd overhoudt, hij deze tijd alsnog benut bij het maken van een ander onderdeel (bijvoorbeeld onderdeel C).

FAQ's vakoverstijgend

Hoeveel tijdverlenging is er mogelijk voor een dyslectische kandidaat bij het cspe?

Bij het cspe mag een kandidaat met dyslexie gebruikmaken van een maximale tijdverlenging van 15 minuten per onderdeel. <https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/dyslectische-kandidaten>

In hoeverre is voorlezen toegestaan tijdens de afname van de cspe's?

De teksten in het cspe mogen worden voorgelezen, mits dat op neutrale toon gebeurt.

Om alle leerlingen in dezelfde uitgangspositie te plaatsen mag de examinerator niet afwijken van de informatie uit de examendocumenten. Het taalgebruik daarin is afgestemd op de vakinhoud van de profielvakken en op de taalvaardigheid die van de leerlingen verwacht mag worden. Leerlingen mogen niet meer, maar ook niet minder informatie krijgen, dan de informatie uit de examendocumenten (inclusief filmfragmenten en vragen/opdrachten in Facet). Om dezelfde reden moet het voorlezen op neutrale toon gebeuren.

FAQ's vakoverstijgend

Is voorleessoftware tijdens het cspe toegestaan voor dyslecten?

In de maartaanvulling op Examenblad.nl is aangegeven dat voorlezen mag, mits op neutrale toon en niet wordt afgeweken van de tekst. Als voorleessoftware wordt gebruikt, dan geldt ook hier dat op neutrale toon moet worden voorgelezen en dat de school de borging van de geheimhouding dient te bewaken.

Hoe gaat het CvTE om met extra ondersteuningsbehoeften VSO-leerlingen die hun cspe doen op een reguliere school i.v.m. symbiose?

Kandidaten afkomstig van een vso school, die in het kader van symbiose onderwijs volgen en aansluitend ook een cspe maken in een profielvak vallen voor dit vak onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school, die over de licentie beschikt en die derhalve het onderwijs aanbiedt en dus ook de afname van het cspe verzorgt. Onder verantwoordelijkheid van deze school worden examens besteld en uitgevoerd. Als de inschatting is dat een 'kandidaat' uit een symbiosesituatie recht heeft op extra faciliteiten op grond van een beperking dan kan door deze school via 'Beperking' per kandidaat een aanvraag ingediend worden voor een aangepaste afname.

In de brochure [Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte](#) is een uitvoerige beschrijving gegeven van de kaders waarbinnen de school mag handelen. In paragraaf 6 hiervan is meer specifiek beschreven hoe te handelen bij een (fysieke) beperking bij een kandidaat die gaat voor het maken van een profielvak-cspe. Mocht de kandidaat aanpassingen nodig hebben die buiten de standaard vallen, neemt de school [contact op met het CvTE](#).

FAQ's vakoverstijgend

In hoeverre is de tijd op het CSPE-examen een richttijd en wat kan je hiervan afwijken als je een school bent met leerlingen die een extra hulpbehoefte hebben en in tijdnood komen op het examen?

Voor algemene richtlijnen over richttijden zie <https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/hoe-ga-ik-om-met-het-begrip>

Wanneer één of meerdere kandidaten op grond van een beperking, dat hoeft niet perse een fysieke beperking te zijn, niet in staat zijn het examen binnen de door de school vastgestelde richttijd af te ronden, dan kan conform de spelregels (zie [Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte](#)) een aanvraag tot examentijdverlening worden aangevraagd.

Wat niet standaard is toegestaan, is zonder meer examentijdverlenging te verlenen omdat elk van de afzonderlijke kandidaten binnen de afnamegroep al behoort tot de doelgroep beperking.